

Caietele Eminescu și Noica

Eugen Simion

Interviu realizat de Vasile Tomoiagă în 4 mai 2012
[fragmente]

Eugen Simion: - Să vă spun ceva din biografia mea. Eu am terminat facultatea în 57. Au fost vremuri rele, deși am fost șef de promoție, pentru că am acceptat să fiu martor într-un proces politic al profesorului meu de italiană, băiatul lui Perpessicius, D.D. Panaitescu. M-au cam ras autoritățile universitare de atunci, decanul, care era și secretar de partid, dar și colegii mei, când a fost să fie, m-au lichidat cu multă vervă, ca să zic așa. (Zâmbește) Cam cinci ani de zile am fost șomer, dar un șomer cu totul special pentru că Perpessicius m-a acceptat în grupul lui care pregătea ediția mare Eminescu. Nu aveam salariu, eram plătit așa, cu ziua, cum se putea, cum nu se putea...

Vasile Tomoiagă - Zilier în literatură...

E.S. - Exact. A fost o perioadă dificilă pentru mine și, ca orice tânăr, atunci le face el pe toate. Se și însoară, are și copii, n-are casă, n-are mutație. Dar această perioadă a fost pentru mine esențială, ca să spun așa. Atunci am făcut mai multe lucruri. În primul rând am copiat cu mâna mea toată proza lui Eminescu, asta a fost misia mea în colectivul lui Perpessicius. De asemenea, am copiat dicționarul de rime și m-am uitat prin toate manuscrisele, le-am parcurs pe toate. Era o sărăcie totuși nobilă, și bogată, pentru că aveam timp de toate. După aceea, la facultate am fost primit în 63, ca asistent suplinitor, iar în 62 am avut primul salariu la *România literară*. M-a salvat pe mine literatura, ca pe mulți alții, n-am fost o excepție. De aceea despre epoca aia vorbesc acum nu

cu veselie, ci cu detașare, nu fac dosar de ilegalist. Nici nu-mi plac oamenii care vorbesc așa. A fost o întâmplare a vieții mele, am avut noroc. Și, ca să spun cum s-a încheiat această tragedie, cel care m-a dat pe mine atunci afară, profesorul Coteanu, decan, este cel care m-a recomandat la Academie în 1991.

V.T. - Pentru a fi primit ca membru în Academie.

E.S. - Da, el este. M-am dus la el, i-am mulțumit, dar de atunci nu am mai vorbit. Vezi, ăsta-i destinul.

V.T. - Noica, Eminescu...

E.S. - Deci familiaritatea mea cu manuscrisele lui Eminescu e veche, le știu pe de rost. În anii 2000, când s-au împlinit 150 de la nașterea lui Eminescu, s-a pus problema ce facem pentru el. eram atunci președinte al Academiei Române și am avut două idei: o idee să-l publicăm pe Eminescu ediția integrală în Pleiade. Și i-am spus ministrului de atunci al culturii, care era Ion Caramitru, și care fiind un om deștept a înțeles despre ce-i vorba, a acceptat și a și finanțat. Așa a început această colecție Pleiade care acum a ajuns la 130 de volume. A fost de altfel singurul, dacă nu unicul, ministru care a finanțat așa ceva. Pentru că au venit alți miniștri care n-au mai vrut să dea bani. O doamnă ministru, Mona Muscă, a spus: Noi nu cheltuim bani publici pe niște ediții de acest gen. Mă rog... Al doilea proiect a fost proiectul lui Noica. Noica, cum știți foarte bine, s-a luptat câțiva ani de zile - a apărut și o carte cu toate memoriile lui, cu cuvântările publice și așa mai departe - având ideea că dacă noi vom publica s-ar produce o revoluție a spiritului. Și am pornit această chestiune și am făcut-o. El spunea că se va întâmpla în 20 de ani. Eu am făcut-o în 5 ani, cu mari dificultăți, toate caietele, sunt 14.000 de pagini, lucrate în 38 de volume.

V.T. - Au fost dificultăți în tehnoredactare, transcriere?

E.S. - Au fost mari dificultăți. Ce nu știți d-voastră este că a mai încercat cineva, și anume domnul Liiceanu, în 90, înaintea noastră, a încercat cu aceeași bibliotecă, cu manuscrisele de la Biblioteca

Academiei, cu aceeași tipografie Monitorul oficial, dar n-au reușit, n-au găsit tehnica. Cel care a găsit tehnica a fost, este un om absolut extraordinar care se cheamă Mircea Dumitrescu, cunoscut grafician și un extraordinar artist. El a găsit o metodă - mi-a explicat în mai multe rânduri, nu știu, nu pot să spun - metoda de început a lui Guttenberg. A lucrat cu o echipă de studenți ai lui, a pregătit fiecare literă, nu știu... Cert este că manuscrisul este mai lizibil decât originalul, a refăcut culoarea originală a foii, a păstrat absolut totul.

V.T. - Cum s-au păstrat acele caiete? Cum au ajuns în fondul Academiei?

E.S. - Le-a donat Maiorescu.

V.T. - S-a știut de ele?

E.S. - S-a știut. Nu toate, între timp au mai apărut. Și acum mai există niște manuscrise care circulă, eu le-am văzut, ale lui Eminescu. Nu foarte importante, dar ale sale. De pildă dosarul *României June* acțiunii de la Putna, din 1872, a fost pregătit de Maiorescu, e scrisul lui. Este o scrisoare către tatăl său, Gheorghe Eminovici, și mai era ceva. A venit cineva, cerea însă o sumă colosală, 1 milion de euro, m-a rugat pe mine să intervin la Mugur Isărescu, la Banca Națională. Nimeni n-a vrut să dea acești bani, cam știu unde se poate găsi. A intervenit poliția, m-a vizitat la un moment dat un ofițer de poliție să mă întrebe ce se întâmplă cu aceste manuscrise etc. Asta acum vreo 6-7 ani, 10 ani poate. Aceste manuscrise există, am o urmă, nu știu cine ar putea să acopere, ar trebui cumpărate totuși. Academia era săracă. Revin la manuscrise. Deci proiectul lui Noica a fost realizat de mine. Istoria m-a găsit la un loc potrivit și, cum sunt un om foarte ambițios... Am avut mari dificultăți în interiorul Academiei, cele mai mari, nu vreau să povestesc pentru că sunt oameni pe care-i cunoașteți și nu am timp să mă împac cu ei, ca să zic așa... Dar am avut o mare, mare opoziție din interiorul Academiei, scriitori și așa mai departe...

Pagina 7 (Bastionul Postăvarilor):

Ion-Teofil Crețu,
De ce doresc să fiu
profesor?

<http://www.ascedu.ro/revista.html>

Traseul de lectură:

